

Information till er som vill utredas för barnlöshet, heterosexuella par

Definition på barnlöshet är att man har försökt att bli gravid under minst ett års tid utan att lyckas. Man ska ha haft ett regelbundet samliv med samma partner utan preventivmedel.

Ungefär vart tionde par drabbas av barnlöshet. Av dessa får de flesta barn senare, antingen spontant eller med medicinsk hjälp. Nästan 90 % blir spontant gravida under det första året och under nästa år uppnår ungefär hälften av de resterande par en graviditet. Hos en tredjedel av paren finns orsaker hos kvinnan, i en tredjedel hos mannen. Hos resterande par finner man ingen orsak.

Regelverk för regionfinansierad utredning och behandling i Norrbotten

Eftersom utredningen och framför allt behandlingen är kostsam, och både behandling och graviditet innebär en viss medicinsk påfrestning för kvinnan som ska bära barnet, finns det riktlinjer för vem som kan få utredning och behandling bekostat av Region Norrbotten.

- Båda i paret måste vara folkbokförda på samma adress i Norrbotten, och ha haft en stabil relation i minst 2 år.
- Om ni/någon av er kommer från ett annat land måste ni ha vistats i Sverige minst ett år och ni måste båda ha fullständiga svenska personnummer.
- Den som ska bära barnet får inte vara äldre än 39 år fyllda (remiss för behandling kan utfärdas fram till senast 3 månader innan hen fyller 40 år)
- Partnern får inte ha fyllt 56 år.
- Som regel påbörjas inte utredning/behandling av personer yngre än 25 år, om det inte finns kända medicinska orsaker till barnlösheten
- Den som ska bära barnet får inte ha ett BMI högre än 30 vid utredningsstart
- Paret får inte ha tidigare gemensamma barn (vare sig biologiska eller adopterade). Syskonbehandling erbjuds alltså inte (gäller både provrörsbefruktning och tablettstimulering av ägglossningen).
- Ingen i paret får vara frivilligt steriliserad
- Ingen i paret får ha allvarlig medicinsk sjukdom som kan påverka förmågan att vara förälder. Hit räknas också missbruk och vissa psykiska sjukdomar.
- Antalet behandlingar som erbjuds är begränsat (som mest erbjuds 3 fullständiga provrörsbefruktningar med tillhörande frys försök).
- Vid avancerad behandling bör ni kunna kommunicera på svenska eller engelska, eftersom det då krävs täta telefonkontakter mellan besöken.

Vart vänder man sig?

För att få hjälp med barnlöshetsutredning börjar man med att fylla i vårt web-formulär (hälsodeklaration) och skicka in det via 1177.se gynekologmottagningen Piteå sjukhus.

Hur går utredningen till?

Utredningen kräver ett aktivt deltagande av dig och din partner och börjar med att ni fyller i varsin hälsodeklaration, som sedan skickas till oss (se ovan). Beroende på era förutsättningar planeras sedan den första omgången prover som bl a består i hormonprover och ett spermaprov. Ibland behövs kompletterande prover. Om spermaprovet visar någon avvikelse remitteras mannen till urolog för bedömning/fortsatt utredning.

Först när alla provsvar och kompletterande utredningssvar inkommit planeras ett läkarbesök för undersökning och planering av behandling.

I en del fall begär vi också en kuratorsutredning innan ställningstagande till utredning/behandling. Utredningen är i sådana fall obligatorisk.

Att vara ofrivilligt barnlöst, och att genomgå utredning och behandling, är en påfrestning både för individen och ibland för paret. Du/ni har alltid möjlighet att kontakta gynnottagningarnas kurator om ni känner behov av det!

Ingen utredning påbörjas under månaderna juni-juli-augusti.

Var görs behandlingen?

Enklare behandling med ägglossningsstimulerande tabletter sköts via gynnottagningarna i Norrbotten.

Den vanligaste behandlingsformen är provrörsbefruktning. Det är en högspecialiserad behandling, som inte finns i Norrbotten. De fyra norra regionerna remitterar alla som ska göra provrörsbefruktning till IVF-klinik i Umeå (som fysiskt ligger på Umeå Universitetssjukhus).

Om det behövs behandling med donerade spermier eller ägg görs behandlingen antingen vid IVF-klinik i Umeå eller vid speciella fall remitteras du/ni vidare till Reproduktionsmedicin i Huddinge.

Hur gör man om man inte är berättigad till regionfinansierad utredning och behandling?

Om du och din partner inte hör till dem som kan få utredning och behandling i den offentliga vården måste vi tyvärr be er att ni vänder er till privat gynekolog eller IVF-klinik. Om du är osäker på om ni har rätt till utredning och behandling hos oss är ni välkomna att kontakta våra mottagningar för att få besked.

Kontaktinformation VO Obstetrik & Gynekologi, Region Norrbotten

Telefon: 010-452 63 00, knappval 5 -barnönskan
Telefontider: måndag – torsdag